

Tunnista sosiaalihuollon tarve ja toimi – herätteet työn tueksi

Tämä työkalu on tarkoitettu sosiaalihuollon tuen tarpeen tunnistamiseen ammattilaisille, jotka kohtaavat työssään työikäisiä asiakkaita tai potilaita.

Asumisen haasteet

- Puutteelliset asuinolosuhteet, jotka vaikuttavat mm. henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtimisessa
- Kotieläimistä huolehtimisen haasteet
- Asunnottomuus tai sen uhka
- Terveysteen liittyvät asumisen haasteet, esim. esteettömyys ja apuvälineiden tarve

Terveys ja toimintakyky

- Huoli arjessa selviytymisestä
- Heikko toimintakyky
- Päihteet tai epäily lääkkeiden väärinkäytöstä
- Toiminnalliset riippuvuudet (esim. peli, netti, seksi)
- Hoidon laiminlyönti
- Mielen terveyden haasteet

Väkivalta tai sen uhka

- Lähisuhde- ja perheväkivalta
- Kaltoinkohtelu tai heitteillejätto
- Taloudellinen hyväksikäyttö
- Fyysinen väkivalta
- Henkinen väkivalta
- Seksuaalinen väkivalta
- Eron jälkeinen uhkailu ja vaino

Herätteet

- Suunnittelemattomat käynnit ja kontaktit
- Käyttämättömät ajanvaraukset
- Kykenemättömyys huolehtia itsestään ja asioistaan
- Kyvyttömyys huolehtia läheisistään tai perheestään
- Henkilön turvattomuuden tunne
- Yksin et pysty ratkaisemaan henkilön asiaa ja tarvitset muita ammattilaisia

Työllisyys ja opiskelu

- Toistuvat sairauslomamat
- Työkyvyttömyys
- Vaikeudet opinnoissa
- Vaikeudet työllistyä
- Pitkittänyt työttömyys

Kriisitilanteet

- Elämäntilanteeseen liittyvät kriisit, esim. erotilanne
- Oma tai läheisen vakava sairaus tai vammautuminen
- Läheisen kuolema
- Onnettomuudet
- Rikos

Sosiaaliset suhteet

- Haasteet ihmissuhteissa
- Ei läheisiä ihmissuhteita tai verkosto kaukana
- Koettu yksinäisyys
- Verkosto koostuu viranomaisista
- Omaisena jaksaminen ja tuen tarve

Taloudellinen tilanne ja vaikeudet raha-asioissa

- Ei rahaa perustarpeisiin, kuten ruokaan ja lääkkeisiin
- Suunniteltu hoito ei toteudu
- Huoli yllättävistä menoista
- Maksamattomat laskut ja hoitamattomat velka-asiat

Lainsäädäntö velvoittaa ja ohjaa sinua ammattilaisena yhteistyön tekemiseen.

Toimintaohjetta voi soveltaa eri ikäisten asiakkaiden tai potilaiden kohdalla.

Kun olet ammattihenkilönä tunnistanut sosiaalihuollon tuen tarpeen, ota asia puheeksi henkilön kanssa. Kerro hänelle avoimesti havainnoistasi ja miksi olet huolissasi. Henkilön tuen tarve ja asian kiireellisyys määrittävät, miten otat yhteyttä sosiaalihuoltoon.

Ohjaus ja neuvonta

Ohjaa ja neuvo henkilöä ottamaan yhteyttä itse sosiaalihuollon palveluiden piiriin. Voit auttaa henkilöä etsimällä ajantasaiset yhteystiedot sosiaalihuoltoon.

Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi

Jos ohjaus ja neuvonta ei ole riittävää ja tuen tarve on ilmeinen, voit tehdä sosiaalihuoltolain mukaisen yhteydenoton henkilön suostumuksella.

Ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta

Jos suostumusta ei saada ja henkilö on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan, sinun tulee tehdä sosiaalihuoltolain mukainen ilmoitus.

Konsultoi tarvittaessa matalalla kynnyksellä sosiaalihuollon viranomaisista, miten tilanteessa tulisi toimia.

Huomioithan ilmoitusvelvollisuuden myös lasten, nuorten ja ikäihmisten asioissa

Kiireellisissä tilanteissa ota aina yhteyttä sosiaalipäivystykseen tai hätäkeskukseen.

Sosiaalihuollon viranomainen vastaanottaa yhteydenoton tai ilmoituksen. Hän arvioi kiireellisyyden, ottaa yhteyttä asianomaiseen henkilöön ja arvioi miten edetään.